



**МІНІСТЕРСТВО  
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ  
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: [info@mlsp.gov.ua](mailto:info@mlsp.gov.ua),  
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ \_\_\_\_\_  
На № 531/01-2019 від 16.01.2019

**Народному депутату України  
Денисенку А. П.**

Про соціальний захист осіб  
з інвалідністю

**Шановний Анатолію Петровичу!**

Міністерство соціальної політики розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 18.01.2019, щодо соціального захисту осіб з інвалідністю і повідомляє.

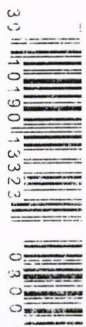
Щодо державних соціальних стандартів і гарантій

Підвищення розмірів державних соціальних стандартів і гарантій безпосередньо залежить від фінансово-економічної ситуації в країні та проводиться з урахуванням реальних можливостей держави для забезпечення своєчасного та у повному обсязі фінансування уже прийнятих рішень щодо соціального захисту населення.

Рішення щодо підвищення прожиткового мінімуму, який є базовим державним соціальним стандартом, приймаються відповідно до вимог бюджетного законодавства на підставі макропоказників економічного і соціального розвитку України та наявних фінансових ресурсів держави для забезпечення виплати соціальних гарантій, які визначаються на його основі.

Зокрема, Закон України „Про Державний бюджет України на 2019 рік” від 23.11.2018 № 2629-VIII підготовлено з урахуванням основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2019 рік, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2018 № 546, та основних завдань бюджетної політики, що спрямовані на забезпечення збалансування державних фінансів.

Зазначеним Законом передбачено підвищення розмірів прожиткового мінімуму до кінця 2019 року на 9,4 % (грудень 2019 року порівняно з груднем 2018 року). Для осіб, які втратили працездатність, його розмір з 01.07.2019 становитиме 1 564,00 грн, з 01.12.2019 – 1 638,00 гривень. Це один із основних соціальних показників, на підставі якого формується більшість соціальних виплат і ведеться розрахунок пенсій. У зв'язку з цим у липні та грудні 2019 року буде



МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ  
2602/0/2-19/29 від 07.02.2019



11.02.2019 10:12

26638

перераховано мінімальні розміри пенсій та доплат (надбавки, підвищення, допомога тощо), які визначаються залежно від розміру прожиткового мінімуму.

Чинним механізмом нарахування пенсій відповідно до Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” від 09.07.2003 № 1058-IV (далі – Закон № 1058) передбачено, що розмір пенсії кожного пенсіонера визначається індивідуально залежно від набутого ним страхового стажу та отриманої заробітної плати, з якої сплачувалися страхові внески.

При обчисленні пенсії для кожного пенсіонера визначається індивідуальний коефіцієнт страхового стажу (залежно від кількості відпрацьованих місяців) і коефіцієнт заробітної плати, який обчислюється шляхом ділення фактичної заробітної плати застрахованої особи на величину середньої заробітної плати в Україні за відповідний період у розрізі кожного місяця.

З метою поліпшення пенсійного забезпечення всіх категорій пенсіонерів прийнято Закон України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій” від 03.10.2017 № 2148-VIII, згідно з яким органами Пенсійного фонду України з 01.10.2017 проведено перерахунок пенсій виходячи з показника середньої заробітної плати, який використовувався для призначення пенсій відповідно до Закону № 1058 у 2017 році, на рівні 3 764,40 грн, та скасовано обмеження виплати пенсій працюючим пенсіонерам.

Варто зазначити, що у зв’язку зі збільшенням мінімальної заробітної плати з 01.01.2019, яка становить 4 173,00 грн, розмір пенсії осіб, які мають більше ніж 30/35 років страхового стажу (жінок/чоловіків, відповідно) та досягли 65-річного віку, з 01.01.2019 становитиме не менше ніж 40 % мінімальної заробітної плати (1 669,20 гривні).

При цьому пенсії також підлягатимуть щорічним перерахункам на підставі збільшення показника середньої заробітної плати (доходу) в Україні, який враховується при обчисленні пенсій. У 2019–2020 роках показник середньої заробітної плати (доходу) в Україні збільшуватиметься на коефіцієнт, що відповідатиме 50 відсоткам показника зростання споживчих цін і 50 відсоткам показника зростання середньої заробітної плати за попередній рік.

На сьогодні Мінсоцполітики опрацьовується питання посилення впливу страхового стажу на розмір пенсії осіб, які мають великий страховий стаж, проте отримували невисоку заробітну плату.

Законом України „Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю” від 16.11.2000 № 2109-III особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю гарантовано право на матеріальне забезпечення (за рахунок коштів державного бюджету) та державну соціальну допомогу, яка визначається у відсотках до прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, залежно від категорії осіб з інвалідністю. Відповідно, розміри державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, у тому числі з надбавкою на догляд, на 01.01.2019 становлять від 1 497,00 грн до 3 598,85 гривні.

Крім того, у зв’язку з підвищенням прожиткового мінімуму розміри державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю протягом року зростають відповідно до підвищення розмірів прожиткового мінімуму.

Також 01.01.2019 набрав чинності Закон України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення соціального захисту осіб, які

доглядають за хворими дітьми” від 03.07.2018 № 2476-VIII, яким унесено зміни, зокрема, до Закону України „Про державну допомогу сім'ям з дітьми” в частині запровадження окремого виду допомоги для осіб, які доглядають за дітьми, хворими на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні (орфанні), онкологічні та онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, на дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органу та паліативної допомоги, якій не встановлено інвалідність, у розмірі прожиткового мінімуму, визначеного для осіб, які втратили працездатність.

#### Щодо працевлаштування осіб з інвалідністю

Державна служба зайнятості сприяє працевлаштуванню людей з інвалідністю на створені та пристосовані для них робочі місця на підприємствах, в установах та організаціях із урахуванням рекомендацій медико-соціальної експертної комісії. Підбір роботи для осіб з інвалідністю проводиться відповідно до їхніх професійних навичок, знань, індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю та з урахуванням побажань щодо умов праці.

Протягом 2018 року 41,1 тис. безробітних осіб з інвалідністю отримували послуги державної служби зайнятості. За сприяння державної служби зайнятості було працевлаштовано 13,2 тис. осіб з інвалідністю, що на 2 % більше, ніж у 2017 році.

Для стимулювання роботодавців до працевлаштування безробітних осіб з інвалідністю на нові робочі місця статтею 26 Закону України „Про зайнятість населення” від 05.07.2012 № 5067-VI (далі – Закон № 5067) передбачено компенсацію роботодавцю єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Компенсація виплачується щомісячно протягом одного року з дня працевлаштування особи, що має додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню, за умови збереження її зайнятості упродовж двох років. На нові робочі місця з такою компенсацією витрат роботодавцю у 2018 році працевлаштовано 399 осіб з інвалідністю.

Активними програмами, які реалізує державна служба зайнятості, передбачено створення умов для самозайнятості безробітних та підтримки підприємницької ініціативи. Протягом 2018 року 156 осіб з інвалідністю відкрили власну справу, скориставшись отриманням фінансової підтримки у розмірі допомоги по безробіттю одноразово.

З метою надання додаткової соціальної підтримки та забезпечення тимчасової зайнятості у 2018 році до оплачуваних громадських та інших робіт тимчасового характеру залучено 5,8 тис. осіб з інвалідністю, що на 7 % більше ніж у 2017 році.

Для забезпечення успішної адаптації на новому робочому місці державною службою зайнятості упродовж 2018 року охоплено індивідуальним супроводом 8,0 тис. осіб з інвалідністю.

Державною службою зайнятості постійно проводиться робота з підвищення конкурентоспроможності на ринку праці осіб з інвалідністю, пришвидшення їхньої трудової та професійної реабілітації шляхом надання повного комплексу профорієнтаційних послуг. Протягом 2018 року профорієнтаційні послуги



отримали 42,9 тис. безробітних осіб з інвалідністю, що на 5 % більше ніж у 2017 році.

Одним з інструментів активної політики зайнятості, що сприяє працевлаштуванню осіб з інвалідністю, є організація професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації зареєстрованих безробітних. Для підвищення конкурентоспроможності на ринку праці професійне навчання за направленням центрів зайнятості у 2018 році проходили 4,0 тис. безробітних осіб з інвалідністю, працевлаштовані після проходження профнавчання 3,6 тис. осіб.

Станом на 01.01.2019 кількість безробітних осіб з інвалідністю становила 15,3 тисячі. Кількість вакансій, на які могли бути працевлаштовані особи з інвалідністю (за інформацією роботодавців), становила 6,1 тис., що на 30 % більше ніж на 01.12.2018.

З метою надання особам з інвалідністю всебічної допомоги в пошуку роботи та підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці державною службою зайнятості разом із соціальними партнерами щорічно проводиться „Декада зайнятості для людей з інвалідністю” до Міжнародного дня людей з інвалідністю.

Крім того, постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 792 затверджено Порядок реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу, відповідно до якого з 01.01.2019 запроваджуються:

інститут кар’єрного радника, який дасть змогу забезпечувати індивідуальний підхід до кожного клієнта служби зайнятості, якісне надання послуг з планування кар’єри з урахуванням потреб роботодавців та можливостей шукачів роботи, у тому числі осіб з інвалідністю;

профілювання безробітних і шукачів роботи для оцінювання можливості їх працевлаштування з урахуванням навичок, кваліфікації та надання адресних послуг для повернення таких осіб на ринок праці;

індивідуальний план надання послуг і працевлаштування. Такий план буде спільною програмою дій кар’єрного радника, шукача роботи або зареєстрованого безробітного, що міститиме спільні зобов’язання обох сторін щодо пошуку роботи і забезпечуватиме індивідуальний супровід та організацію надання послуг.

Реалізацією постанови забезпечуватиметься підвищення якості послуг державної служби зайнятості, зокрема, стосовно підбору вакансій, підвищення адресності надання послуг для повернення осіб на ринок праці, а також налагодження співпраці з роботодавцями з метою підбору для них кваліфікованих кадрів.

Разом з тим Мінсоцполітики розроблено проект постанови Уряду „Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України”, яким передбачено забезпечення фінансування за рахунок коштів Фонду соціального захисту інвалідів (далі – Фонд) компенсацій роботодавцю витрат на оплату праці за працевлаштованого безробітного з інвалідністю з числа внутрішньо переміщених осіб (відповідно до статті 24-1 Закону № 5067) та фактичних витрат у розмірі єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування за працевлаштованого безробітного з інвалідністю (відповідно до статті 26 та частини другої статті 27 Закону № 5067).

Після прийняття проекту акта роботодавці матимуть можливість отримати компенсації за працевлаштованих осіб з інвалідністю, передбачені статтями 24-1, 26 та частиною другою статті 27 Закону № 5067 за рахунок коштів Фонду.



Крім того, за рахунок коштів Фонду у 2018 році створено 24 робочих місця для працевлаштування осіб з інвалідністю, працевлаштовано 382 особи з інвалідністю, у тому числі після закінчення навчання 181 особу з інвалідністю, а також після проходження професійної реабілітації у державних реабілітаційних установах комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю – 169 осіб з інвалідністю.

Державна служба України з питань праці здійснює державний контроль за дотриманням підприємствами, установами та організаціями, у тому числі підприємствами, організаціями громадських організацій осіб з інвалідністю, фізичними особами, які використовують найману працю, законодавства про зайнятість і працевлаштування осіб з інвалідністю у частині реєстрації у Фонді, подання звітів про зайнятість і працевлаштування осіб з інвалідністю, виконання нормативу робочих місць, призначених для працевлаштування осіб з інвалідністю.

Протягом 2018 року інспекторами праці проведено 548 перевірок з питань зайнятості та працевлаштування осіб з інвалідністю. Перевірено 411 суб'єктів господарювання, які використовують найману працю. У 282 роботодавців встановлено порушення законодавства про зайнятість і працевлаштування осіб з інвалідністю. Найбільша кількість порушень стосується неподання звітів про зайнятість і працевлаштування осіб з інвалідністю (53,0 % від загальної кількості порушень). Виявлено 75 роботодавців з чисельністю працюючих 8 та більше осіб, які не зареєстровані у відділеннях Фонду, 119 роботодавців не виконали нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю.

За результатами перевірок інспекторами праці внесено 281 припис про усунення порушень законодавства про зайнятість і працевлаштування осіб з інвалідністю. На виконання приписів 72 роботодавці зареєструвалися у відділеннях Фонду; 264 – подали звіт про зайнятість та працевлаштування осіб з інвалідністю; 59 – виконали норматив робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю, у результаті чого було працевлаштовано 55 осіб з інвалідністю.

Також інспекторами праці внесено 43 пропозиції про притягнення посадових осіб підприємств, установ, організацій до дисциплінарної відповідальності; складено та передано до суду 204 протоколи про адміністративні правопорушення відповідно до частини другої статті 188-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення тощо.

Держпраці вживаються заходи щодо поглиблення взаємодії з державною службою зайнятості, організації належної співпраці на місцях. Протягом 2018 року проведено 4 634 спільних комунікативних заходів щодо роз'яснення вимог законодавства про зайнятість і працевлаштування осіб з інвалідністю: 2947 семінарів, нарад, круглих столів; 178 прес-конференцій, брифінгів, зустрічей з представниками засобів масової інформації; 1509 інших заходів.

На сьогодні в Україні створено умови для надання підтримки в забезпеченні діяльності громадських об'єднань осіб з інвалідністю та їхніх підприємств, зокрема:

фінансова підтримка всеукраїнських об'єднань осіб з інвалідністю у виконанні статутних завдань за рахунок коштів державного бюджету;

фінансова допомога у вигляді пільг з оподаткування підприємствам громадських об'єднань осіб з інвалідністю, які надаються за рішенням Мінсоцполітики, обласних, Київської міської державних адміністрацій;

безповоротна фінансова допомога за рахунок сум адміністративно-господарських санкцій та пені, що надходять до державного бюджету за невиконання нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю.

Порядок і критерії надання дозволу на право користування пільгами з оподаткування, підстави для відмови в наданні такого дозволу та його скасування, а також порядок та умови надання позик, фінансової допомоги, дотацій підприємствам та організаціям громадських організацій осіб з інвалідністю визначено Порядком надання дозволу на право користування пільгами з оподаткування для підприємств та організацій громадських організацій осіб з інвалідністю, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 08.07.2007 № 1010. Зокрема, кількість осіб з інвалідністю, які мають на підприємствах, в організаціях основне місце роботи, повинна становити протягом попереднього звітного (податкового) періоду не менше як 50 відсотків середньооблікової кількості штатних працівників облікового складу.

Із 2014 року Мінсоцполітики приймаються рішення щодо надання безповоротної фінансової допомоги організаціям та підприємствам громадських організацій осіб з інвалідністю за рахунок коштів Фонду.

У 2017 році Міністерством було прийнято рішення щодо надання безповоротної фінансової допомоги 2 підприємствам громадських організацій осіб з інвалідністю у розмірі 1,9 млн грн, у тому числі для створення 7 додаткових робочих місць для осіб з інвалідністю. У 2018 році фінансову допомогу надано 6 підприємствам у розмірі 10,2 млн грн для створення 27 додаткових робочих місць для осіб з інвалідністю.

Згідно з проведенням Мінсоцполітики аналізом соціально-економічних показників діяльності підприємств громадських організацій осіб з інвалідністю спостерігається тенденція до зменшення кількості підприємств громадських організацій осіб з інвалідністю. Це зумовлено закінченням терміну дії раніше наданих дозволів на право користування пільгами з оподаткування та призупиненням діяльності деяких підприємств, у зв'язку з чим зменшується показник загальної чисельності працюючих на підприємствах, у тому числі осіб з інвалідністю. Водночас суми отриманих підприємствами податкових пільг щорічно збільшуються.

#### Щодо фінансування програм підтримки осіб з інвалідністю

Відповідно до Закону України „Про Державний бюджет України на 2018 рік” Фонд є відповідальним виконавцем бюджетних програм, які фінансуються із загального та спеціального фондів державного бюджету, а саме: КПКВК 2507030 „Заходи із соціальної, трудової та професійної реабілітації інвалідів”; КПКВК 2507020 „Фінансова підтримка громадських об'єднань інвалідів” та КПКВК 2507100 „Реабілітація дітей-інвалідів”.

У 2018 році на виконання вищезазначених програм Фонду в державному бюджеті було передбачено 1 657 375,4 тис. грн, з них профінансовано видатки на суму 1 636 508,5 тис. грн (98,7 % від планових призначень на бюджетний рік).

Видатки за бюджетною програмою КПКВК 2507030 „Заходи із соціальної, трудової та професійної реабілітації інвалідів” профінансовано на суму 1 550 151,9 тис. грн, що становить 98,7 % від планових призначень на рік.

За КПКВК 2507020 „Фінансова підтримка громадських об'єднань інвалідів” профінансовано видатки на суму 81 688,0 тис. грн (99,98 відсотка).

За КПКВК 2507100 „Реабілітація дітей-інвалідів” профінансовано видатки на суму 4 668,6 тис. грн (100,0 %), що дало змогу надати реабілітаційні послуги 390 дітям з інвалідністю (174 % від запланового).

Варто зазначити, що у 2017 році на фінансування бюджетної програми КПКВК 2507100 „Реабілітація дітей-інвалідів” було заплановано з урахуванням внесених змін 675,0 тис. грн для здійснення реабілітаційних заходів щодо 93 дітей з інвалідністю (фактично було витрачено 653,0 тис. грн на реабілітацію 84 дітей з інвалідністю).

Для підвищення рівня соціального захисту осіб з інвалідністю Законом України „Про Державний бюджет України на 2019 рік” за бюджетною програмою КПКВК 2507100 „Реабілітація дітей з інвалідністю внаслідок дитячого церебрального паралічу” передбачено видатки у сумі 130 022,6 тис. гривень.

**З повагою**

**заступник Міністра**



**М. Шамбір**







**МІНІСТЕРСТВО  
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ  
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: [info@mlsp.gov.ua](mailto:info@mlsp.gov.ua),  
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

07.02.2019 № 20/0/99-19/312

На № 2602/0/2-19/20 від 07.02.2019

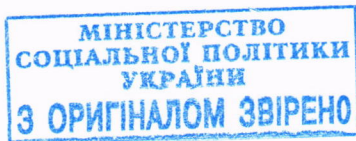
**ДОВІДКА**

У зв'язку з відрядженням Міністра соціальної політики України А. Рєви виконання обов'язків Міністра 07.02.2019 року покладено на заступника Міністра Шамбіра М. І. (наказ Міністерства соціальної політики від 06.02.2019 № 159 к „Про виконання обов'язків Міністра”).

**Заступник начальника Управління звернень  
громадян та контролю виконання  
начальник відділу**



**Л. Кірік**



Начальник відділу  
документального забезпечення

*С. Король*

**С. Король**

